

15.05.2018

Kokousaika 15.05.2018 18:00 - 20:55, keskeytetty 18:15 - 20:30

Kokouspaikka Mercuria, Martinlaaksontie 36, 01620 Vantaa

Läsnä

Jäsenet

Kousa, Tuuli
Bogomoloff, Harry

kaupunginvaltuuston puheenjohtaja
kaupunginvaltuuston 1. varapuheenjohtaja

Vapaavuori, Jan
Sinnemäki, Anni
Vesikansa, Sanna
Alametsä, Alviina
Apter, Ted

pormestari
apulaispormestari
apulaispormestari

Arhinmäki, Paavo
Aro, Katju
Asko-Seljjavaara, Sirpa
Biaudet, Eva
Borgarsdottir Sandelin, Silja
Chydenius, Jussi

saapui 20:30, poissa: 95§, 96§
saapui 20:30, poissa: 95§, 96§

Diarra, Fatim
Ebeling, Mika
Hakola, Juha
Hamid, Jasmin
Harjanne, Atte
Heinäluoma, Eero
Heinäluoma, Eveliina
Holopainen, Mari
Honkasalo, Veronika
Jalovaara, Ville

Juva, Kati
Järvinen, Jukka
Kaleva, Atte
Karhuvaara, Arja
Kari, Emma
Kivekäs, Otso
Kivelä, Mai
Kopra, Pia
Korkkula, Vesa
Koskinen, Kauko
Koulumies, Terhi
Laaksonen, Heimo

poistui 20:30, poissa: 97 §

15.05.2018

Malin, Petra
Modig, Silvia
Mohamed, Abdirahim
Moisio, Elina
Mutttilainen, Sami
Muurinen, Seija
Månsson, Björn
Niskanen, Dani
Nygård, Mia
Ohisalo, Maria
Pajunen, Jenni
Parpala, Matti
Peltokorpi, Terhi
Pennanen, Petrus
Raatikainen, Mika
Rantala, Marcus
Rantanen, Mari
Rautava, Risto
Rydman, Wille
Said Ahmed, Suldaan
Soininvaara, Osmo
Stranius, Leo
Taipale, Ilkka
Terho, Sampo
Torsti, Pilvi
Urho, Ulla-Marja
Vanhanen, Reetta
Vepsä, Sinikka
Vuorjoki, Anna
Yanar, Ozan
Anttila, Maija varajäsen
Enroth, Matti varajäsen
Haglund, Iida varajäsen
Haglund, Mia varajäsen
Hillman, Perttu varajäsen
Hyttinen, Nuutti varajäsen
Klemetti, Tapio varajäsen
Lovén, Jape varajäsen
Nuorteva, Johanna varajäsen
Pajula, Matias varajäsen
Puska, Pekka varajäsen
Rantanen, Tuomas varajäsen
Saares, Pauliina varajäsen
Taipale, Kaarin varajäsen

saapui 20:30, poissa: 95§, 96§

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginvaltuusto>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alvno

FI02012566

15.05.2018

	Tamrakar, Byoma Turkkila, Matias Varjokari, Laura Venemies, Mauri Vierunen, Maarit	varajäsen varajäsen varajäsen varajäsen varajäsen
Muut		
	Sarvilinna, Sami Jolkkonen, Juha Isbom, Hanna Kentala, Julianna Sairanen, Heikki Hyttinen, Hannu Vallittu, Anja Peltonen, Antti Menna, Lauri Hopeakunnas, Maisa Almqvist, Casper Djupsjö, Stefan	kansliapäällikkö sosiaali- ja terveystoimialan toimia- lajohtaja erityisavustaja erityisavustaja erityisavustaja kaupunginsihteeri kaupunginsihteeri hallintopäällikkö johtava asiantuntija tiedottaja tiedottaja ylikielenkääntäjä
Asiantuntijat		
	Henriksson, Riikka Nyholm, Inga	erityissuunnittelija yhteysjohtaja
Puheenjohtaja		
	Tuuli Kousa	kaupunginvaltuuston puheenjohtaja 95-97 §
Pöytäkirjanpitäjä		
	Lauri Menna	johtava asiantuntija 95-97 §

15.05.2018

Tid 15.05.2018 18:00 - 20:55, avbrutet 18:15 - 20:30

Plats Mercuria, Mårtendalsvägen 36, 01620 Vanda

Närvarande

Ledamöter

Kousa, Tuuli	stadsfullmäktiges ordförande
Bogomoloff, Harry	stadsfullmäktiges I vice ordförande
Vapaavuori, Jan	borgmästare
Sinnemäki, Anni	biträdande borgmästare
Vesikansa, Sanna	biträdande borgmästare
Alametsä, Alviina	
Apter, Ted	
Arhinmäki, Paavo	anlände 20:30, frånvarande: 95§, 96§
Aro, Katju	anlände 20:30, frånvarande: 95§, 96§
Asko-Seljavaara, Sirpa	
Biaudet, Eva	
Borgarsdottir Sandelin, Silja	
Chydenius, Jussi	
Diarra, Fatim	
Ebeling, Mika	
Hakola, Juha	
Hamid, Jasmin	
Harjanne, Atte	
Heinäluoma, Eero	
Heinäluoma, Eveliina	
Holopainen, Mari	
Honkasalo, Veronika	
Jalovaara, Ville	
Juva, Kati	
Järvinen, Jukka	
Kaleva, Atte	
Karhuvaara, Arja	avlägsnade sig 20:30, frånvarande: 97 §
Kari, Emma	
Kivekäs, Otso	
Kivelä, Mai	
Kopra, Pia	
Korkkula, Vesa	
Koskinen, Kauko	

15.05.2018

Koulumies, Terhi
Laaksonen, Heimo
Malin, Petra
Modig, Silvia
Mohamed, Abdirahim
Moisio, Elina
Muttalainen, Sami
Muurinen, Seija
Månsson, Björn
Niskanen, Dani
Nygård, Mia
Ohisalo, Maria
Pajunen, Jenni
Parpala, Matti
Peltokorpi, Terhi
Pennanen, Petrus
Raatikainen, Mika
Rantala, Marcus
Rantanen, Mari
Rautava, Risto
Rydman, Wille
Said Ahmed, Suldaan
Soininvaara, Osmo
Stranius, Leo
Taipale, Ilkka
Terho, Sampo
Torsti, Pilvi
Urho, Ulla-Marja
Vanhanen, Reetta
Vepsä, Sinikka
Vuorjoki, Anna
Yanar, Ozan
Anttila, Maija
Enroth, Matti
Haglund, Iida

Haglund, Mia
Hillman, Perttu
Hyttinen, Nuutti
Klemetti, Tapio
Lovén, Jape
Nuorteva, Johanna
Pajula, Matias
Puska, Pekka

ersättare
ersättare
ersättare
anlände 20:30, frånvarande: 95§,
96§
ersättare
ersättare
ersättare
ersättare
ersättare
ersättare
ersättare
ersättare

15.05.2018

	Rantanen, Tuomas	ersättare
	Saares, Pauliina	ersättare
	Taipale, Kaarin	ersättare
	Tamrakar, Byoma	ersättare
	Turkkila, Matias	ersättare
	Varjokari, Laura	ersättare
	Venemies, Mauri	ersättare
	Vierunen, Maarit	ersättare
Övriga		
	Sarvilinna, Sami	kanslichef
	Jolkkonen, Juha	sektorchef i social- och hälsovårds- sektorn
	Isbom, Hanna	specialmedarbetare
	Kentala, Julianna	specialmedarbetare
	Sairanen, Heikki	specialmedarbetare
	Hyttinen, Hannu	stadssekreterare
	Vallittu, Anja	stadssekreterare
	Peltonen, Antti	förvaltningschef
	Menna, Lauri	ledande sakkunnig
	Hopeakunnas, Maisa	informatör
	Almqvist, Casper	informatör
	Djupsjö, Stefan	övertranslator
Sakkunniga		
	Henriksson, Riikka	specialplanerare
	Nyholm, Inga	director
Ordförande		
	Tuuli Kousa	stadsfullmäktiges ordförande 95-97 §
Protokollförare		
	Lauri Menna	ledande sakkunnig 95-97 §

15.05.2018

§	Asia	
95	Asia/1	Nimenhuuto, laillisuus ja päätösvaltaisuus Namnupprop, laglighet och beslutsförhet
96	Asia/2	Pöytäkirjan tarkastajien valinta Val av protokolljusterare
97	Asia/3	Helsingin, Espoon, Vantaan ja Kauniaisten kaupunkien yhteinen lausunto maakunta- ja sote-uudistuksesta Gemensamt utlåtande av städerna Helsingfors, Esbo, Vanda och Grankulla om landskaps- och vårdreformen

15.05.2018

Asia/1

§ 95

Nimenuuto, laillisuus ja päätösvaltaisuus

Päätös

Kaupunginvaltuusto totesi kokouksen laillisesti koolle kutsutuksi ja päätösvaltaiseksi.

Nimenuuto ja estyneet

Puheenjohtaja totesi, että esteilmoituksen tämän kokouksen osalta ovat jättäneet läsnäololistassa mainitut valtuutetut ja heidän tilalleen on kutsuttu listasta ilmenevät varavaltuutetut.

Laillisuus ja päätösvaltaisuus

Puheenjohtaja totesi, että kaupunginvaltuuston kokous on kutsuttu koolle kuntalain ja hallintosäännön edellyttämässä järjestyksessä. Toimitetun nimenuudon mukaan vähintään kaksi kolmasosaa valtuutetuista on läsnä. Edellä olevan perusteella puheenjohtaja totesi, että kokous on laillisesti koolle kutsuttu ja päätösvaltainen.

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Kaupunginvaltuusto toteaa esteen ilmoittaneet valtuutetut ja heidän tilalleen tulevat varavaltuutetut, toimittaa nimenuudon sekä toteaa kokouksen laillisuuden ja päätösvaltaisuuden.

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

15.05.2018

Asia/2

§ 96

Pöytäkirjan tarkastajien valinta

Päätös

Puheenjohtajan ehdotuksesta pöytäkirjan tarkastajiksi valittiin valtuutetut Sanna Vesikansa ja Mika Ebeling sekä varalle valtuutetut Vesa Korkkula ja Terhi Peltokorpi.

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Kaupunginvaltuusto valitsee pöytäkirjantarkastajiksi kaksi valtuutettua ja varatarkastajiksi kaksi valtuutettua.

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

15.05.2018

Asia/3

§ 97

Helsingin, Espoon, Vantaan ja Kauniaisten kaupunkien yhteinen lausunto maakunta- ja sote-uudistuksesta

HEL 2018-005042 T 00 01 06

Päätös

Maakunta- ja sote-uudistuksella on paljon vahingollisia vaikutuksia kasvavien kaupunkien taloudelle, palveluille ja investointikyvyille, eikä se ota huomioon pääkaupunkiseudun erityispiirteitä. Helsingin, Espoon, Vantaan ja Kauniaisten kaupunginvaltuustot toteavat yhteisenä lausuntonaan, että eduskunnan käsiteltävänä oleva maakunta- ja sote-uudistus ei riittävästi toteuta sille asetettuja tavoitteita, eikä ehdotuskokonaisuutta tule esitetyssä muodossa hyväksyä.

Käsittely

Valtuutettu Pekka Puska ehdotti valtuutettu Sampo Terhon kannattamana seuraava vastaehdotuksen:

Maakunta ja sosiaali- ja terveydenhuollon uudistuksella tavoitellaan kansalaisten terveys- ja sosiaalipalvelujen parantamista. Uudistus tukee asiakkaan oikeutta oikea-aikaiseen ja tarvitsemaansa palveluun. Jatkossa asiakas tekee valinnan. Laajemmat hartiat ja asiakkaan valinnanvapaus korjaavat havaittuja haasteita erityisryhmien palveluissa.

Uudistuksen myötä palvelujen saatavuus voi nopeutua ja tuottaminen tehostua, kun järjestäjällä on laajemmat hartiat. Samalla käyttäjien valinnan mahdollisuudet sekä henkilöstön tyytyväisyys lisääntyisivät. Nämä tavoitteet ovat oikeita ja ne ovat soten periaatteita soveltaen pääkaupunkiseudun kuntien omissa uudistuksissa jo monin tavoin saavutettu viime vuosina.

Uudistukseen sisältyy myös haasteita ja riskejä. Uusi sote-lainsäädäntö siirtää pääkaupunkiseudun kuntien sote-palvelut osaksi Uudenmaan maakunnan palveluja. Tässä siirrossa on erityisiä haasteita, koska palvelut tuottavat kunnalliset organisaatiot ovat suuria ja kuntakohtaisiin tarpeisiin räätälöityjä. Kireä aikataulu asettaa haasteen nimenomaan Uudellamaalla.

Uudistuksen toimeenpanoon ja integraation onnistuneeseen läpivientiin panostettava ja kiinnitettävä erityistä huomiota. Uudellamaalla toimeenpanossa on huolehdittava siitä, ettei uudistus vaaranna pääkaupunkiseudun kuntien palvelujen hyvin toimivia osia. Organisaatioiden ja väestöpohjan koon vuoksi toimeenpanoon on varattava kunnille ja

maakunnalle aikaa ja samassa yhteydessä siirtymäkaudelle on osoitettava ja varmistettava rahoitus.

Pääkaupunkiseutu katsoo, että eduskunnan käsittelyssä oleva sote-uudistus vie kokonaisuutta oikeaan suuntaan ja avaa mahdollisuuden kohottaa pääkaupunkiseudun ja koko Uudenmaan asukkaiden sosiaali- ja terveystalvelujen tasoa ja parantaa palvelujen saatavuutta.

Painopiste on nyt siirrettävä toimeenpanoon ja sen vahvistamiseen. Huolellisella toimeenpanolla ja hyvällä seurannalla varmistamme, että kustannukset eivät karkaa ja uudistus etenee hallitusti. Voimme tehdä sen yhdessä.

Puheenjohtajan ehdotuksesta äänestys toimitettiin nimenhuudolla.

1 äänestys

Kaupunginhallituksen ehdotus JAA, vastaehdotus EI

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

EI-ehdotus: Maakunta ja sosiaali- ja terveydenhuollon uudistuksella tavoitellaan kansalaisten terveys- ja sosiaalipalvelujen parantamista. Uudistus tukee asiakkaan oikeutta oikea-aikaiseen ja tarvitsemaansa palveluun. Jatkossa asiakas tekee valinnan. Laajemmat hartiast ja asiakkaan valinnanvapaus korjaavat havaittuja haasteita erityisryhmien palveluissa. Uudistuksen myötä palvelujen saatavuus voi nopeutua ja tuottaminen tehostua, kun järjestäjällä on laajemmat hartiast. Samalla käyttäjien valinnan mahdollisuudet sekä henkilöstön tyytyväisyys lisääntyisivät. Nämä tavoitteet ovat oikeita ja ne ovat soten periaatteita soveltaen pääkaupunkiseudun kuntien omissa uudistuksissa jo monin tavoin saavutettu viime vuosina. Uudistukseen sisältyy myös haasteita ja riskejä. Uusi sote-lainsäädäntö siirtää pääkaupunkiseudun kuntien sote-palvelut osaksi Uudenmaan maakunnan palveluja. Tässä siirrossa on erityisiä haasteita, koska palvelut tuottavat kunnalliset organisaatiot ovat suuria ja kuntakohtaisiin tarpeisiin räätälöityjä. Kireä aikataulu asettaa haasteen nimenomaan Uudellamaalla. Uudistuksen toimeenpanoon ja integraation onnistuneeseen läpivientiin panostettava ja kiinnitettävä erityistä huomiota. Uudellamaalla toimeenpanossa on huolehdittava siitä, ettei uudistus vaaranna pääkaupunkiseudun kuntien palvelujen hyvin toimivia osia. Organisaatioiden ja väestöpohjan koon vuoksi toimeenpanoon on varattava kunnille ja maakunnalle aikaa ja samassa yhteydessä siirtymäkaudelle on osoitettava ja varmistettava rahoitus. Pääkaupunkiseutu katsoo, että eduskunnan käsittelyssä oleva sote-uudistus vie kokonaisuutta oikeaan suuntaan ja avaa mahdollisuuden kohottaa pääkaupunkiseudun ja koko Uudenmaan asukkaiden sosiaali- ja terveystalvelujen tasoa ja parantaa palvelujen saatavuutta. Painopiste on nyt siirrettävä toimeenpanoon ja sen vahvistamiseen. Huolellisella

toimeenpanolla ja hyvällä seurannalla varmistamme, että kustannukset eivät karkaa ja uudistus etenee hallitusti. Voimme tehdä sen yhdessä.

Jaa-äännet: 79

Alviina Alametsä, Maija Anttila, Ted Apter, Paavo Arhinmäki, Katju Aro, Sirpa Asko-Seljavaara, Eva Biaudet, Harry Bogomoloff, Silja Borgarsdottir Sandelin, Jussi Chydenius, Fatim Diarra, Mika Ebeling, Matti Enroth, Iida Haglund, Mia Haglund, Juha Hakola, Jasmin Hamid, Atte Harjanne, Eero Heinäluoma, Eveliina Heinäluoma, Perttu Hillman, Mari Holopainen, Veronika Honkasalo, Nuutti Hyttinen, Ville Jalovaara, Kati Juva, Jukka Järvinen, Atte Kaleva, Emma Kari, Otso Kivekäs, Mai Kivelä, Tapio Klemetti, Pia Kopra, Vesa Korkkula, Terhi Koulumies, Tuuli Kousa, Heimo Laaksonen, Jape Lovén, Petra Malin, Silvia Modig, Abdurahim Mohamed, Elina Moisio, Sami Muttilainen, Seija Muurinen, Björn Månsson, Dani Niskanen, Johanna Nuorteva, Mia Nygård, Maria Ohsalo, Matias Pajula, Jenni Pajunen, Matti Parpala, Petrus Pennanen, Mika Raatikainen, Marcus Rantala, Mari Rantanen, Tuomas Rantanen, Risto Rautava, Wille Rydman, Pauliina Saares, Suldaan Said Ahmed, Anni Sinnemäki, Osmo Soininvaara, Leo Stranius, Ilkka Taipale, Kaarin Taipale, Byoma Tamrakar, Pilvi Torsti, Matias Turkkila, Ulla-Marja Urho, Reetta Vanhanen, Jan Vapaavuori, Laura Varjokari, Mauri Venemies, Sinikka Vepsä, Sanna Vesikansa, Maarit Vierunen, Anna Vuorjoki, Ozan Yanar

Ei-äännet: 3

Terhi Peltokorpi, Pekka Puska, Sampo Terho

Tyhjä: 1

Kauko Koskinen

Poissa: 2

Arja Karhuvaara, Thomas Wallgren

Kaupunginvaltuusto hyväksyi kaupunginhallituksen ehdotuksen.

Valtuutettu Sampo Terho ilmoitti päätöksestä eriävän mielipiteen:

Valtuuston enemmistö päätöksellä hyväksymä lausunto julistaa päättäjien epäluottamusta kansalaisten kykyyn tehdä omaa elämäänsä ja hyvinvointiaan koskevia ratkaisuja. Samalla lausunto on epäluottamuslause yksityisten yritysten ja niiden sote-henkilöstön kyvyille ja ammattitaidoille.

Jätän lausuntoon eriävän mielipiteeni, koska lausunto vastustaa kansalaisten oikeuksien lisäämistä ja markkinatalouden valmistamista hyvinvointivaltion ylläpitämiseen.

Esittelijä

Postiosoite
PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite
Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginvaltuusto>

Puhelin
+358 9 310 1641
Faksi
+358 9 655 783

Y-tunnus
0201256-6

Tilinro
FI0680001200062637
Alvno
FI02012566

15.05.2018

Asia/3

Kaupunginhallitus

Lisätiedot

Sami Sarvilinna, kansliapäällikkö, puhelin: 310 36050
sami.sarvilinna(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Pääkaupunkiseudun kaupungit ovat tuoneet sote- ja maakuntaudistuksen haasteita ja vakavia puutteita esille lukuisissa lausunnoissaan. Näkemyksiä ei ole juuri huomioitu uudistuksen valmistelussa. Kokonaisuus ei huomioi pääkaupunkiseudun erityispiirteitä ja se sisältää pääkaupunkiseudun ja kasvavien kaupunkien näkökulmasta lukuisia epäkohtia ja riskejä. Uudistuksen kokonaisuudesta ei ole ollut lainkaan mahdollisuutta lausua. Nyt pääkaupunkiseudun kaupungit antavat yhteisen lausuntonsa.

Maakunta- ja sote-uudistus on laaja ja monimutkainen kokonaisuus, jonka kokonaisvaikutukset ovat epäselvä

Uudistuksessa on kyse maan hallintohistorian laajimmasta ja siten erittäin monimutkaisesta kokonaisuudesta. Lainsäädännön valmistelua on leimannut vaikutusarvointien puutteellisuus. Erityisesti taloudellisiin vaikutuksiin ja asiakkaiden palvelujen sujuvuuteen liittyviin riskeihin on kiinnitetty liian vähän huomiota. Koska vaikutusarvioinnit pohjautuvat puutteelliseen tutkimustietoon ja pienimuotoisiin kokeiluihin, ne eivät anna todellista kuvaa uudistuksen kokonaisvaikutuksista suurissa kaupungeissa ja pääkaupunkiseudulla. Kaupungit ovat omiin kokemuksiinsa ja tietotaitoonsa pohjautuen arvioineet omalta osaltaan ja yhteistyössä uudistuksen vaikutuksia.

Kertarysäyksellä ja kireällä aikataululla toteutettu uudistus johtaa tällä hetkellä toimivien palvelujen heikentymiseen ja katkoksiin palveluketjuissa. Myös uudistuksen aikatauluun liittyy suuria riskejä. Uudistuksen hallittu toimeenpano on Uudellamaalla hyvin vaikeaa maakunnan jättimäisen koon takia. Koko maassa korostuu riski demokratian heikkoon toteutumiseen, kun vaalit järjestetään hyvin tiiviillä aikataululla lainsäädännön mahdolliseen voimaantuloon nähden.

Yksi ratkaisumalli ei sovellu maan erilaisiin osiin

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginvaltuusto>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alvno

FI02012566

Uudistuksen valmistelussa on keskitytty etsimään yhtä ratkaisumallia, riippumatta maan eri osien hyvin erilaisista olosuhteista, tarpeista, vahvuuksista ja haasteista. Pääosin maaseutu- ja haja-asutusalueiden tarpeisiin pohjautuva ratkaisu ei vastaa pääkaupunkiseudun erityispiirteisiin tai kasvaville kaupungeille tyypillisiin haasteisiin. Alueiden erojen huomioiminen olisi kaikkien etu. Se parantaisi palvelujen saatavuutta yhdenvertaisesti ja mahdollistaisi toimivat ratkaisut paikallisesti.

Pääkaupunkiseudun erityispiirteitä, kuten muuta maata merkittävästi voimakkaampaa maahanmuuttoa, muusta maasta poikkeavaa elinkeinorakennetta ja kansainvälisyyttä, ei huomioida uudistuksessa lainkaan. Lisäksi sosiaaliset haasteet, kuten asunnottomuus, segregatio ja pitkäaikaistyöttömien määrä ja erityinen profiili, vaativat pääkaupunkiseudulla erilaisia joustavia ratkaisuja ja muuta maata tiiviimpää yhteistyötä kuntien eri toimintojen välillä.

Kaupunkien elinvoima ja kehityksen työkalut ovat vaarassa heiketä uudistuksen myötä

Maailmanlaajuista trendiä kaupunkien merkityksestä koko maan ja alueiden elinvoiman ja kehityksen vetureina ei huomioida Suomen itsenäisyyden ajan suurimmassa hallintouudistuksessa. Uudistus päinvastoin heikentää kaupunkien menestymisen edellytyksiä, eikä se myöskään turvaa kaupunkien elinvoimaa tai palveluiden laadukasta järjestämistä. Kaupunkien pitkäjänteisen kasvun mahdollisuudet ovat heikentyneissä, millä on haitallisia vaikutuksia koko maan kehityksen ja kilpailukyvyyn näkökulmasta.

Suomalaiset kaupungit ovat kasvun ja innovaatioiden keskittymiä ja hyvinvoinnin rakentajia. Kaupunkien kyky ratkaista monimutkaisia haasteita on perustunut kaupunkien laajaan toimivaltaan. Toteutuessaan soite- ja maakuntaudistus pirstoo toimivaltaa ja tehtäviä eri hallinnon tasoille ja luo esimerkiksi lasten ja nuorten palveluihin uusia hallinnollisia rajapintoja. On koko kansakunnan etu, että suomalaisilla kaupungeilla on entistä laajemmat, ei nykyistä suppeammat, mahdollisuudet vastata monimutkaisempiin haasteisiin ja panostaa vahvuuksiinsa globaalissa kilpailussa.

Maankäytön suunnittelu on kaupunkien elinvoiman kannalta keskeinen työkalu. Uudistus korostaisi toteutuessaan oikeusvaikutteisen maakuntakaavan kautta maakunnan asemaa kuntien sijasta. Muutos rikkoisi kuntien kaavoitusmonopolin, eikä se ole kunnallisen itsehallinnon näkökulmasta hyväksyttävää. Metropolialueen maankäytön, asumisen ja liikenteen (MAL) yhteistyön jatkaminen on tärkeää metropolialueen kasvun, toimivuuden, seudullisen tasapainon ja eriytymiskehityksen torjunnan näkökulmista.

Myöskään ehdotettujen kuntien muiden tehtävien kuten pelastustoimen ja ympäristöterveydenhuollon palvelujen siirtäminen maakunnille ei pääkaupunkiseudun näkökulmasta ole tarkoituksenmukaista. Tehtävät on hoidettu nykyisin hyvin ja tehokkaasti kuntien toimesta. Helsingin ja Uudenmaan eri alueellisilla pelastuslaitoksilla on omat tärkeät ja erityiset roolinsa.

Kaupunkien taloudellista tilannetta ja investointikykyä on vahvistettava, ei heikennettävä

Pääkaupunkiseudun kilpailukyvyyn ja elinvoiman turvaaminen on koko Suomen etu.

Uudistus muuttaa merkittävästi kaupunkien taloudellista tilannetta. Uudistuksen myötä talouden näkymä muuttuu kaupungeille epävarmaksi, sillä tulorahoituksen kehitykseen ei ole 2020-luvun alun jälkeen näkyvyyttä. Erityisiä huolenaiheita ovat myös kaupunkien investointikyky, Uuttamaata koskevat rahoituksen epäkohdat sekä jo toteutetun sotekehitystyön huomiotta jättäminen.

Uudistuksen jälkeen kaupungit menettävät suuren osan verotuloistaan ja samanaikaisesti valtionosuuksien merkitys kuntien tulopohjassa korostuu. Voimakkaampi riippuvuus valtionosuuksista on ongelmallista itsehallinnon näkökulmasta ja lisäksi niiden määräytymis- ja jakoperusteet muuttuvat vuosittaisilla budjettipäätöksillä. Valtionosuuksissa hallitsevassa roolissa olisivat myös uudistuksen rahoitusmuutoksia tasaavat erilliserät. Nämä tekijät lisäävät ennakoimattomuutta ja aiheuttavat vakavia ongelmia kaupungeille toiminnan suunnittelun kannalta. Samanaikaisesti kaupunkien keinot käyttötalouden sopeuttamiseen heikenevät. Suurena riskinä on, että sopeutuspaineet joudutaan kohdentamaan kasvatukseen ja koulutuksen palveluihin sekä kaupunkiympäristön ja liikennejärjestelmän toimintoihin eli kuntalaisten kannalta keskeisiin peruspalveluihin.

Uudistus lisää kaupunkien rahoituksellista epävarmuutta sekä heikentää kasvavien kaupunkien investointikykyä. Vaikka tulot putoavat kolmannekseen, investointitarve pääkaupunkiseudun kaupungeissa ei juuri vähene. Kasvavat kaupungit tarvitsevat ennen kaikkea uusia kouluja ja varhaiskasvatuksen palveluja sekä maankäytön ja logistiikan investointeja ja nämä investoinnit jäävät edelleen kaupunkien hoidettavaksi.

Yhdenvertaisuus ei rahoitusmuutoksessa toteudu. Kiinteistöverosta puolet ollaan sisällyttämässä verotulotasaukseen ja kuntien yhteisöverotuloja ollaan leikkaamassa 40 prosenttia. Nämä rahoitusmuutoksen elementit heikentävät pääkaupunkiseudun verotuloja enemmän kuin mikä on näiden vaikutus maassa keskimäärin.

Uudistus kasvattaa kuntien suhteellista velkaantuneisuutta, kun nykyinen lainakanta jää kaupunkien vastuulle samalla kun tulot vähenevät. Uudistus ei vähennä kasvavien kaupunkien investointitarvetta, mutta heikentää merkittävästi kaupunkien kykyä välttämättömiin kasvuinvestointeihin tulevaisuudessa. Kunnallisverokertymän ja yhteisövero-osuuden leikkaus pienentävät vuosittaista euromääräistä verotulokasvua, jota käytetään kasvuinvestointien rahoitukseen. Koko maan kehityksen kannalta on välttämätöntä, että kaupungit kykenevät investointeihin jatkossakin, sillä esimerkiksi pääkaupunkiseutu yksin tuottaa noin 30 prosenttia koko Suomen bruttokansantuotteesta.

Asiakaslähtöisyys on oltava kaiken uudistamisen lähtökohta

Maakunta- ja sote-uudistuksessa on unohdettu asiakaslähtöisyys, jonka vuoksi palvelujen yhteensovittamisen haasteet ovat merkittävät. Uudistus luo haasteita palvelujen integraation toteuttamiselle ja riskinä on, ettei asiakkaan kokonaistilannetta pystytä uudessa järjestelmässä huomioimaan. Erityisesti paljon sosiaali- tai terveyspalveluja tarvitsevien asiakkaiden sekä heikossa asemassa olevien palvelukokonaisuudet muodostuvat vaikeasti hahmotettaviksi ja palvelujen saanti tulee edellyttämään nykyistä merkittävästi enemmän ohjausta ja neuvontaa, mikä lisää kustannuksia. Esitetty malli sisältää epäsuoria taloudellisia kannustimia moniongelmaisten asiakkaiden pallotteluun taholta toiselle. Maakunnalla ei ole käytännössä mahdollisuuksia ohjata tai valvoa palveluntuottajan toimintaa koko tuotantoketjussa siten kuin olisi asukkaiden hyvinvoinnin ja terveydenhoidon kokonaisvastuun osalta tarpeen.

Uudistuksen lainsäädäntöön liittyy merkittäviä puutteita kielellisten oikeuksien toteutumisen näkökulmasta. Kielelliset oikeudet, erityisesti ruotsinkielisten palveluiden yhdenvertainen saavutettavuus ja aito vallinnanvapaus, eivät tule turvatuksi lakiesitysten nykymuodossa. Esitykset eivät takaa riittävästi kielellisten oikeuksien toteutumista käytännössä.

Maakunnan itsehallinto ei toteudu valtion vahvan operatiivisen ja taloudellisen ohjauksen vuoksi. Päätöksenteon siirtyminen maakuntatasolle ja monitasoiseen hallintokokonaisuuteen vähentää kiinnostusta osallistua sekä vie vaikutusmahdollisuudet lähipalveluihin kauemmas asukkaasta ja asiakkaasta.

Uudenmaan maakunnan perustamiseen liittyy valtavia toiminnallisia ja taloudellisia haasteita

Uudenmaan maakunta on muihin maakuntiin verrattuna väestöpohjaltaan valtava. Uudistuksen edellyttämä nykyisten organisaatioiden yhdistäminen olisi suurin Suomessa koskaan tehty fuusio, joka koskee noin 55 000 henkilöä ja 6 miljardin taloutta. Jättimäisen, uuden hallinto-

rakenteen luominen johtaa pääkaupunkiseudun palvelujen kehittämisessä saatujen kustannussäästöjen menettämiseen. Arvioiden mukaan uudistus sisältää merkittäviä taloudellisia ja toiminnallisia riskejä.

Uudenmaan maakunnan rahoituksen riittävyyttä on perusteltua epäillä. Uudenmaan maakunnan muutuskustannukset tulevat olemaan mittavat, kuten myös tietojärjestelmätarpeet. Kustannusten kasvun hillinnän tavoite johtaa palveluverkon karsimiseen ja palvelumaksujen korottamiseen. Arvioiden mukaan Uudellamaalla joudutaan ensi vuosikymmenellä leikkaamaan kustannusten kasvua noin miljardilla eurolla.

Uudistus on hallintolähtöinen ratkaisu, joka lisää byrokratiaa kaikessa toiminnassa ja hallinnontasoilla. Monen tason hallinto aiheuttaa päällekkäisiä tehtäviä, vastuunjaon epäselvyyttä ja tehottomuutta. Kokonaisuudesta muodostuu iso, kallis ja vaikeasti hallittava.

Omassa kehittämistyössään pääkaupunkiseudun kaupungit ovat tunnustaneet yhteistyöprosessit, joita tarvitaan sujuvien ja asiakaslähtöisten sosiaali- ja terveyspalvelujen tuottamiseksi. Sen sijaan on perusteltua epäillä maakunnan kykyä hallita muodostuvaa kokonaisuutta ja palvelujärjestelmää. Haasteet palvelujen yhdenmukaisessa järjestämisessä, palvelujen integraatiossa, sujuvassa yhteistyössä sekä tuottavuuden lisäämisessä ovat ilmeiset.

Työnjako maakunnan ja kuntien välillä sekä yhteistyö- ja toimintamuodot ovat pääosin epäselvät ja palvelujen integraation turvaaminen ja erityisiin haasteisiin vastaaminen vaatisi monimutkaisia yhteistyörakenteita kaupunkien ja maakunnan välillä ja maakunnan sisällä. Yhteistyörakenteiden muodostaminen vie aikaa ja nykyisellä aikataululla asiakkaiden palvelujen jatkuvuutta ei voida taata. Uudistuksen myötä tarvitaan myös paljon uutta osaamista ja uusia tehtäviä esimerkiksi palveluohjauksessa, neuvonnassa sekä sopimusasioissa.

Uudistus ei huomioi, että pääkaupunkiseudulla väestön hyvinvointi- ja terveyserojen kaventaminen on erityishaasteista johtuen erilainen prosessi kuin muualla maassa. Uudistus vaikeuttaa uusien yhteistyörakenteiden myötä tässä onnistumista. Uudistus huomioi myös heikosti kolmannen sektorin toimijat, kuten järjestöt ja yhdistykset, joilla on merkittävä rooli hyvinvointi- ja terveyserojen kaventamistyössä. Kolmannen sektorin rooli ja avustukset ovat uudistuksessa epäselvät.

Uudistukselle asetettu aikataulu ja etenemistapa eivät tue uudistuksen onnistumisen edellytyksiä palveluiden häiriöttömän saatavuuden ja palveluketjujen sujuvuuden näkökulmasta. Alun alkaen suunnittelun olisi pitänyt perustua vaiheittaiseen etenemiseen ja nykyjärjestelmän kehittämiseen koko maan sote-järjestelmän täydellisen mullistamisen sijaan.

Joustava eteneminen ja nykyjärjestelmän evoluutio olisi tullut ottaa uudistuksen lähtökohdaksi etenkin Uudenmaan osalta.

Uudistuksen alkuperäiset tavoitteet ovat saavutettavissa kaupunkien omalla kehittämisellä

Maakunta- ja sote-uudistuksen tavoitteet terveys- ja hyvinvointierojen kaventumisesta, palvelujen yhdenvertaisesta saatavuudesta ja kustannusten kasvun hillitsemisestä eivät toteudu nykyisessä uudistusmallissa. Ehdotettu maakuntahallinto on pääkaupunkiseudun kaupunkien näkökulmasta haitallinen edellä mainittujen tavoitteiden saavuttamiseksi.

Uudistuksen tavoitteet ja mittakaavaedut on pääkaupunkiseudulla saavutettu ja saavutettavissa kaupunkien oman palvelukehittämisen tuloksena. Pääkaupunkiseudulla sosiaali- ja terveyspalvelut on järjestetty väestöpohjan kannalta hyvin kaupunkien omana tuotantona ja erikoissairaanhoidossa kuntayhtymän kautta. Nykyisiä toimivia sosiaali- ja terveyspalveluja on aktiivisesti kehitetty hallitusti ja vaiheittain kustannustehokkaammiksi, laadukkaammiksi ja asiakaslähtöisemmiksi. Kaupunkien väliset ja kaupunkien sisäiset toimintamallit, palveluketjut ja innovaatiot ovat uudistuksen myötä vaarantumassa ja kustannushyödyt sen myötä vaarassa kadota.

Edellä mainittu huomioiden, uudistuksen toteuttamiseen sisältyy merkittävästi enemmän riskejä kuin sen toteuttamatta jättämiseen. Koko maalle yhtäläisen mallin ja aikataulun sijasta pitäisi huomioida erilaiset tarpeet.

Pääkaupunkiseudun kaupungit katsovat yhdessä, ettei lainsäädäntökokonaisuutta voi esitetyssä muodossaan hyväksyä.

Täytäntöönpano

Kaupunginhallitus toteaa, että se tulee kehottamaan pormestaria toimitamaan lausunnon eduskunnalle yhdessä muiden pääkaupunkiseudun kaupunginjohtajien kanssa.

Esittelijä

Kaupunginhallitus

Lisätiedot

Sami Sarvilinna, kansliapäällikkö, puhelin: 310 36050
sami.sarvilinna(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginvaltuusto>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alvno

FI02012566

15.05.2018

Asia/3

Päätöshistoria

Kaupunginhallitus 07.05.2018 § 275

HEL 2018-005042 T 00 01 06

Esitys

Kaupunginhallitus esitti kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Maakunta- ja sote-uudistuksella on paljon vahingollisia vaikutuksia kasvavien kaupunkien taloudelle, palveluille ja investointikyvyllä, eikä se ota huomioon pääkaupunkiseudun erityispiirteitä. Helsingin, Espoon, Vantaan ja Kauniaisten kaupunginvaltuustot toteavat yhteisenä lausuntoaan, että eduskunnan käsiteltävänä oleva maakunta- ja sote-uudistus ei riittävästi toteuta sille asetettuja tavoitteita, eikä ehdotuskokonaisuutta tule esitetyssä muodossa hyväksyä.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Sami Sarvilinna, kansliapäällikkö, puhelin: 310 36050
sami.sarvilinna(a)hel.fi

15.05.2018

Ärende/1

§ 95

Namnupprop, laglighet och beslutsförhet

Beslut

Stadsfullmäktige konstaterade att sammanträdet var lagligen sammankallat och beslutsfört.

Namnupprop och förhinder

Ordföranden konstaterade att förhinder för detta sammanträde har anmälts av de ledamöter som är antecknade som frånvarande på närvarolistan och att de ersättare som framgår av listan har kallats i deras ställe.

Laglighet och beslutsförhet

Ordföranden konstaterade att stadsfullmäktiges sammanträde utlysts i den ordning kommunallagen och förvaltningsstadgan förutsätter. Enligt namnuppropet är minst två tredjedelar av ledamöterna närvarande. På grundval av det ovanstående konstaterade ordföranden att sammanträdet är lagligen sammankallat och beslutsfört.

Sökande av ändring

Förbud mot sökande av ändring, beredning eller verkställighet

Beslutsförslag

Stadsfullmäktige konstaterar vilka ledamöter som anmält förhinder och vilka ersättare som inträder i deras ställe, förrättar namnupprop och konstaterar att sammanträdet är lagligt och beslutsfört.

Sökande av ändring

Förbud mot sökande av ändring, beredning eller verkställighet

15.05.2018

Ärende/2

§ 96

Val av protokolljusterare

Beslut

På förslag av ordföranden valdes ledamöterna Sanna Vesikansa och Mika Ebeling till protokolljusterare med ledamöterna Vesa Korkkula och Terhi Peltokorpi som ersättare.

Sökande av ändring

Förbud mot sökande av ändring, beredning eller verkställighet

Beslutsförslag

Stadsfullmäktige väljer två ledamöter till protokolljusterare och två ledamöter till ersättare för dessa.

Sökande av ändring

Förbud mot sökande av ändring, beredning eller verkställighet

15.05.2018

Ärende/3

§ 97

Gemensamt utlåtande av städerna Helsingfors, Esbo, Vanda och Grankulla om landskaps- och vårdreformen

HEL 2018-005042 T 00 01 06

Beslut

Landskaps- och vårdreformen har många skadliga effekter på de växande städernas ekonomi, tjänster och investeringsförmåga, och den beaktar inte huvudstadsregionens särdrag. Stadsfullmäktige i Helsingfors, Esbo, Vanda och Grankulla konstaterade som sitt gemensamma utlåtande att den landskaps- och vårdreform som är under behandling i riksdagen inte i tillräcklig grad fullföljer de mål som satts upp för den och att förslagshelheten inte bör godkännas i föreslagen form.

Behandling

Ledamoten Pekka Puska understödd av ledamoten Sampo Terho framställde följande motförslag:

Landskaps- och social- och hälsovårdsreformen har som mål att förbättra medborgarnas hälso- och socialvårdstjänster. Reformen stöder klientens rätt till behövlig service i rätt tid. I fortsättningen är det klienten som gör valet. Bredare axlar och valfrihet för klienten svarar mot de utmaningar som upptäckts i tjänsterna för specialgrupper.

I och med reformen kan tillgången till tjänster bli snabbare och produktionen effektiviseras, när anordnaren har bredare axlar. Samtidigt ökar användarnas valmöjligheter och personalen blir nöjdare. Dessa mål är de rätta och de har redan på många sätt nåtts under de senaste åren i huvudstadsregionens städers egna reformer med tillämpning av principerna för social- och hälsovården.

Reformen är också förknippad med utmaningar och risker. Den nya vårdlagstiftningen överför huvudstadsregionens kommuners social- och hälsovårdstjänster så att de utgör en del av landskapet Nylands tjänster. Vid denna överföring finns det speciella utmaningar, eftersom de kommunala organisationer som producerar tjänsterna är stora och skraddarsyddade för de olika kommunernas behov. Det strama tidsschemat innebär en utmaning uttryckligen i Nyland.

Det bör satsas på och ägnas särskild uppmärksamhet åt att reformen kan verkställas och integrationen genomförs framgångsrikt. Vid verkställigheten i Nyland bör det ses till att reformen inte äventyrar de välfungerande delarna av tjänsterna i huvudstadsregionen. Till följd av organisationernas och befolkningsunderlagets storlek bör det reserveras

15.05.2018

tid för kommunen och landskapet för verkställigheten och i detta sammanhang måste det också anvisas och garanteras finansiering under övergångstiden.

Huvudstadsregionen anser att vårdreformen som behandlas i riksdagen för helheten i rätt riktning och öppnar en möjlighet att höja standarden på social- och hälsovårdstjänsterna och förbättra tillgången till service för invånarna i huvudstadsregionen och hela Nyland.

Tyngdpunkten måste nu flyttas på verkställigheten och stärkande av denna. Med omsorgsfull verkställighet och god uppföljning säkerställer vi att kostnaderna inte skenar iväg och reformen fortskrider kontrollerat. Vi kan göra det tillsammans.

På förslag av ordföranden förrättades omröstningen genom namnupprop.

1 omröstningen

Stadsstyrelsens förslag JA, motförslag NEJ

JA-förslag: Enligt förslaget

NEJ-förslag: Landskaps- och social- och hälsovårdsreformen har som mål att förbättra medborgarnas hälso- och socialvårdstjänster. Reformen stöder klientens rätt till behövlig service i rätt tid. I fortsättningen är det klienten som gör valet. Bredare axlar och valfrihet för klienten svarar mot de utmaningar som upptäckts i tjänsterna för specialgrupper. I och med reformen kan tillgången till tjänster bli snabbare och produktionen effektiviserad, när anordnaren har bredare axlar. Samtidigt ökar användarnas valmöjligheter och personalen blir nöjdare. Dessa mål är de rätta och de har redan på många sätt nåtts under de senaste åren i huvudstadsregionens städers egna reformer med tillämpning av principerna för social- och hälsovården. Reformen är också förknippad med utmaningar och risker. Den nya vårdlagstiftningen överför huvudstadsregionens kommuners social- och hälsovårdstjänster så att de utgör en del av landskapet Nylands tjänster. Vid denna överföring finns det speciella utmaningar, eftersom de kommunala organisationer som producerar tjänsterna är stora och skräddarsydda för de olika kommunernas behov. Det strama tidsschemat innebär en utmaning uttryckligen i Nyland. Det bör satsas på och ägnas särskild uppmärksamhet åt att reformen kan verkställas och integrationen genomförs framgångsrikt. Vid verkställigheten i Nyland bör det ses till att reformen inte äventyrar de välfungerande delarna av tjänsterna i huvudstadsregionen. Till följd av organisationernas och befolkningsunderlagets storlek bör det reserveras tid för kommunen och landskapet för verkställigheten och i detta sammanhang måste det också anvisas och garanteras finansiering under övergångstiden. Huvudstadsregionen anser att vårdreformen som

behandlas i riksdagen för helheten i rätt riktning och öppnar en möjlighet att höja standarden på social- och hälsovårdstjänsterna och förbättra tillgången till service för invånarna i huvudstadsregionen och hela Nyland. Tyngdpunkten måste nu flyttas på verkställigheten och stärkande av denna. Med omsorgsfull verkställighet och god uppföljning säkerställer vi att kostnaderna inte skenar iväg och reformen fortskrider kontrollerat. Vi kan göra det tillsammans.

Ja-röster: 79

Alviina Alametsä, Maija Anttila, Ted Apter, Paavo Arhinmäki, Katju Aro, Sirpa Asko-Seljavaara, Eva Biaudet, Harry Bogomoloff, Silja Borgarsdottir Sandelin, Jussi Chydenius, Fatim Diarra, Mika Ebeling, Matti Enroth, Iida Haglund, Mia Haglund, Juha Hakola, Jasmin Hamid, Atte Harjanne, Eero Heinäluoma, Eveliina Heinäluoma, Perttu Hillman, Mari Holopainen, Veronika Honkasalo, Nuutti Hyttinen, Ville Jalovaara, Kati Juvva, Jukka Järvinen, Atte Kaleva, Emma Kari, Otso Kivekäs, Mai Kivelä, Tapio Klemetti, Pia Kopra, Vesa Korkkula, Terhi Koulumies, Tuuli Kousa, Heimo Laaksonen, Jape Lovén, Petra Malin, Silvia Modig, Abdirahim Mohamed, Elina Moisio, Sami Muttilainen, Seija Muurinen, Björn Månsson, Dani Niskanen, Johanna Nuorteva, Mia Nygård, Maria Ohsalo, Matias Pajula, Jenni Pajunen, Matti Parpala, Petrus Pennanen, Mika Raatikainen, Marcus Rantala, Mari Rantanen, Tuomas Rantanen, Risto Rautava, Wille Rydman, Pauliina Saares, Suldaan Said Ahmed, Anni Sinnemäki, Osmo Soininvaara, Leo Stranius, Ilkka Taipale, Kaarin Taipale, Byoma Tamrakar, Pilvi Torsti, Matias Turkkila, Ulla-Marja Urho, Reetta Vanhanen, Jan Vapaavuori, Laura Varjokari, Mauri Venemies, Sinikka Vepsä, Sanna Vesikansa, Maarit Vierunen, Anna Vuorjoki, Ozan Yanar

Nej-röster: 3

Terhi Peltokorpi, Pekka Puska, Sampo Terho

Blanka: 1

Kauko Koskinen

Frånvarande: 2

Arja Karhuvaara, Thomas Wallgren

Stadsfullmäktige godkände stadsstyrelsens förslag.

Ledamoten Sampo Terho anmälde en avvikande mening till beslutet:

Utlåtandet som godkändes genom stadsfullmäktiges majoritetsbeslut förklarar beslutsfattarnas misstro mot medborgarnas förmåga att fatta avgöranden i frågor som gäller deras egna liv och välbefinnande. Utlåtandet är samtidigt ett misstroendevotum mot privata företags och deras social- och hälsovårdspersonals kompetens och yrkeskunnighet.

15.05.2018

Ärende/3

Jag anmäler en avvikande mening till utlåtandet eftersom man i utlåtandet motsätter sig medborgarnas ökade rättigheter och förberedningen av marknadsekonomin för upprätthållande av en välfärdsstat.

Föredragande

Stadsstyrelsen

Upplysningar

Sami Sarvilinna, specialplanerare, telefon: 310 36050
sami.sarvilinna(a)hel.fi

Sökande av ändring

Förbud mot sökande av ändring, beredning eller verkställighet

Beslutsförslag

Framställningen stämmer överens med förslaget.

Föredragandens motiveringar

Städerna i huvudstadsregionen har i flera utlåtanden lyft fram utmaningar och allvarliga brister i landskaps- och vårdreformen. Synpunkterna har just inte blivit beaktade vid beredningen av reformen. Huvudstadsregionens särdrag har inte beaktats i helheten, som innehåller många missförhållanden och risker för huvudstadsregionen och de växande städerna. Det har dessutom inte varit möjligt att ge utlåtande om reformen som helhet. Städerna i huvudstadsregionen ger nu ett gemensamt utlåtande.

Landskaps- och vårdreformen är en omfattande och invecklad helhet med oklara totaleffekter

Reformen är den mest omfattande i landets förvaltningshistoria, och helheten är därigenom särskilt invecklad. Beredningen av lagstiftningen har präglats av bristfälliga konsekvensbedömningar. I synnerhet de risker som hänför sig till reformens ekonomiska effekter och smidigheten i tjänsterna har fått för lite uppmärksamhet. Eftersom konsekvensbedömningarna baserar sig på bristfälliga utredningar och småskaliga försök, ger de ingen realistisk uppfattning om reformens totaleffekter i de stora städerna och i huvudstadsregionen. Städerna har bedömt reformens konsekvenser på basis av sina egna erfarenheter och kunskaper för sin egen del och i samarbete med varandra.

En reform som förverkligas på en gång och med en snäv tidtabell leder till att de i nuläget fungerande tjänsterna försvagas och att det blir avbrott i servicekedjorna. Tidsplanen för reformen är också förknippad med stora risker. Det är mycket svårt att kontrollerat verkställa reformen i Nyland med anledning av landskapets enorma storlek. På hela

landets nivå accentueras risken för ett svagt förverkligande av demokratin i och med att valet ordnas med en mycket snäv tidtabell i förhållande till det eventuella ikraftträdandet av lagstiftningen.

En och samma lösningsmodell lämpar sig inte för landets olika delar

I beredningen av reformen har fokus legat på att hitta en enda lösningsmodell trots att förhållandena, behoven, styrkorna och utmaningarna är mycket olika i olika delar av landet. En enda lösning som främst baserar sig på behoven på landsbygden och i glesbygden svarar inte mot huvudstadsregionens särskilda behov eller utmaningar, som är typiska för växande städer. Det vore en fördel för alla att skillnaderna mellan områdena beaktas. Detta skulle förbättra en jämlik tillgång på tjänster och göra det möjligt att hitta fungerande lösningar på lokal nivå.

Huvudstadsregionens särdrag, såsom invandringen som är betydligt kraftigare än i resten av landet, regionens avvikande näringsstruktur och internationalismen, har inte alls beaktats i reformen. De sociala utmaningarna, såsom bostadslösheten, segregationen och antalet långtidsarbetslösa och deras särskilda profil, kräver dessutom olika flexibla lösningar och tätare samarbete mellan kommunernas olika funktioner i huvudstadsregionen än i det övriga landet.

Städernas livskraft och utvecklingsverktyg riskerar att försvagas i och med reformen

Den världsomfattande trenden om städernas betydelse som lokomotiv för hela landets och regionernas livskraft och utveckling har inte beaktats i den största förvaltningsreformen under Finlands självständighetstid. Reformen kommer tvärtom att försvaga städernas förutsättningar för framgång, och den tryggar inte heller städernas livskraft eller att tjänsterna ordnas högklassigt. Städernas möjligheter till tillväxt på lång sikt försämras, vilket har skadliga konsekvenser för hela landets utveckling och konkurrenskraft.

Städerna i Finland utgör koncentrationer av tillväxt och innovation, och de bygger upp välfärd. Städernas förmåga att lösa invecklade utmaningar har grundat sig på deras omfattande befogenheter. Om vård- och landskapsreformen förverkligas, splittras befogenheterna och uppgifterna mellan olika förvaltningsnivåer, och nya administrativa gränssytor skapas till exempel inom tjänsterna för barn och unga. Det ligger i hela nationens intresse att städerna i Finland ges ännu större, i stället för mindre, möjligheter än i nuläget att svara på allt mer invecklade utmaningar och satsa på sina styrkor i den globala konkurrensen.

Planeringen av markanvändningen är ett centralt verktyg i arbetet för att främja städernas livskraft. Om reformen förverkligas, får landskapet i stället för kommunerna en starkare ställning genom landskapsplanen

med rättsverkningar. Reformen slår sönder kommunernas planläggningsmonopol, vilket inte är acceptabelt med tanke på den kommunala självstyrelsen. Det är viktigt att metropolområdet fortsätter samarbeta inom markanvändning, boende och trafik (MBT-samarbete) i syfte att främja metropolrådets tillväxt, funktionalitet och regionala balans och att bekämpa differentieringsutvecklingen.

Ur huvudstadsregionens perspektiv är det inte heller ändamålsenligt att i enlighet med förslaget överföra andra kommunala uppgifter, såsom räddningsväsendet och miljö- och hälsoskyddet, till landskapen. Kommunerna sköter uppgifterna bra och effektivt i nuläget. Helsingfors och Nylands olika regionala räddningsverk har en viktig och särskild roll.

Städernas ekonomiska läge och investeringsförmåga ska stärkas, inte försvagas

Det är till fördel för hela Finland att huvudstadsregionens konkurrenskraft och livskraft tryggas.

Reformen ändrar städernas ekonomiska läge avsevärt. Den leder till att de ekonomiska utsikterna blir osäkra för städerna, eftersom det inte går att förutse hur den interna finansieringen utvecklas efter början av 2020-talet. Särskilt oroväckande frågor är dessutom städernas investeringsförmåga, missförhållandena i fråga om finansieringen i Nyland samt att det utvecklingsarbete inom social- och hälsovården som redan gjorts förbises.

Efter reformen förlorar städerna en stor del av sina skatteinkomster, och statsandelarnas betydelse för kommunernas inkomstbas ökar. Det är problematiskt för självstyrelsen att i högre grad vara beroende av statsandelar, och dessutom ändras grunderna för fastställande och beviljande av statsandelar årligen genom budgetbeslut. Också de särskilda poster som jämnar ut finansieringsförändringarna i reformen har en dominerande roll för statsandelarna. Dessa faktorer ökar oförutsebarheten och medför allvarliga problem för städerna med tanke på verksamhetsplaneringen. Samtidigt försämras städernas möjligheter att anpassa driftsekonomin. Det finns en stor risk för att anpassningstrycket måste riktas till tjänster inom pedagogik och utbildning samt funktionerna i stadsmiljön och trafiksystemet, dvs. den viktiga basservicen för kommuninvånarna.

Reformen ökar städernas finansiella osäkerhet och försvagar de växande städernas investeringsförmåga. Samtidigt som inkomsterna sjunker till en tredjedel blir investeringsbehovet inte mycket mindre i huvudstadsregionens städer. De växande städerna behöver framför allt nya skolor och småbarnspedagogiska tjänster samt investeringar i markanvändning och logistik, och det är fortfarande städernas uppgift att göra dessa investeringar.

Likabehandling förverkligas inte i den ändrade finansieringen. Hälften av fastighetsskatten kommer att inkluderas i utjämningen av skatteinkomster, och kommunernas inkomster från samfundsskatten skärs ner med 40 procent. Dessa element i de sammantagna ändringarna i finansieringen minskar skatteinkomsterna i huvudstadsregionen mer än i hela landet i genomsnitt.

Reformen ökar kommunernas relativa skuldsättning, eftersom den nuvarande lånestocken förblir på städernas ansvar samtidigt som inkomsterna minskar. Reformen minskar inte de växande städernas investeringsbehov men försvagar avsevärt städernas förmåga att genomföra nödvändiga tillväxtinvesteringar i framtiden. Nedskärningen av intäkterna från kommunalskatten och sänkningen av samfundsskatteandelen minskar den årliga ökningen i skatteintäkterna i eurobelopp som utnyttjas för finansiering av tillväxtinvesteringar. Det är nödvändigt för hela landets utveckling att städerna har möjlighet att göra investeringar också i fortsättningen, eftersom exempelvis huvudstadsregionen ensam står för cirka 30 procent av hela Finlands bruttonationalprodukt.

All reformering ska utgå från ett kundperspektiv

I landskaps- och vårdreformen har kundperspektivet glömts bort, vilket innebär betydande utmaningar då tjänsterna ska samordnas. Reformen medför utmaningar i fråga om integrationen av tjänsterna, och det finns risk att det inte går att ta hänsyn till kundens helhetssituation i det nya systemet. I synnerhet servicehelheterna för kunder som behöver en stor mängd social- eller hälsovårdstjänster samt kunder i utsatt ställning blir svåra att överblicka, och tillgången till service kommer att förutsätta betydligt mer handledning och rådgivning än idag, vilket ökar kostnaderna. Den föreslagna modellen innehåller indirekta ekonomiska incitament för att bolla kunder med många problem mellan olika aktörer. Landskapet har i praktiken inga möjligheter att styra eller övervaka serviceproducenternas verksamhet i hela produktionskedjan på det sätt som krävs för att kunna bära helhetsansvaret över invånarnas välfärd och hälsovård.

Lagstiftningen kring reformen innehåller betydande brister i fråga om fullföljandet av de språkliga rättigheterna. De språkliga rättigheterna, speciellt en jämlik tillgång till svensk service och en äkta valfrihet, tryggs inte i lagpropositionerna i deras nuvarande form. Propositionerna säkerställer inte i tillräckligt hög grad att de språkliga rättigheterna förverkligas i praktiken.

Landskapets självstyrelse förverkligas inte, vilket beror på statens kraftiga operativa och ekonomiska styrning. Att beslutsfattandet överförs till landskapsnivån och till en förvaltningshelhet med många nivåer mins-

15.05.2018

Ärende/3

kar engagemanget och förskjuter möjligheterna att påverka närservicen längre bort från invånarna och kunderna.

Enorma funktionella och ekonomiska utmaningar vid inrättandet av landskapet Nyland

Landskapet Nyland har ett enormt befolkningsunderlag jämfört med de övriga landskapen. Reformen förutsätter att de nuvarande organisationerna slås samman genom en fusion som skulle vara den största som någonsin gjorts i Finland. Den berör cirka 55 000 personer och en ekonomi på 6 miljarder euro. Att det skapas en gigantisk ny förvaltningsstruktur leder till att de kostnadsbesparingar som uppnåtts genom utveckling av tjänsterna i huvudstadsregionen förloras. Enligt bedömningar innebär reformen betydande ekonomiska och funktionella risker.

Det är befogat att tvivla på att landskapet Nylands finansiering är tillräcklig. Landskapet Nylands kostnader för förändringsprocessen kommer att bli betydande, såsom också landskapets datasystembehov. Målet att stävja kostnadsökningen leder till att servicenätet gallras och serviceavgifterna höjs. Enligt bedömningar måste kostnadsökningen i Nyland skäras ned med ungefär en miljard euro under nästa årtionde.

Reformen är en lösning som utgår från förvaltningen och som ökar byråkratin i all verksamhet och på alla förvaltningsnivåer. Förvaltning på många nivåer leder till överlappande uppgifter, oklarhet i ansvarsfördelningen och ineffektivitet. Helheten blir stor, dyr och svår att hantera.

Städerna i huvudstadsregionen har i sitt eget utvecklingsarbete identifierat de samarbetsprocesser som är nödvändiga för att kunna producera smidiga och kundinriktade social- och hälsovårdstjänster. Däremot är det motiverat att ifrågasätta landskapets förmåga att kontrollera den helhet som skapas och hela servicesystemet. De utmaningar som gäller jämlikt ordnande av service, integration av tjänsterna, smidigt samarbete och ökad produktivitet är uppenbara.

Arbetsfördelningen mellan landskapet och kommunerna samt samarbets- och verksamhetsformerna är i huvudsak oklara. Det krävs invecklade samarbetsstrukturer såväl mellan städerna och landskapet som internt inom landskapet för att kunna trygga integrationen av tjänsterna och möjligheterna att svara mot särskilda utmaningar. Det tar tid att bygga upp samarbetsstrukturer, och i den nuvarande tidtabellen är det inte möjligt att säkerställa kontinuiteten i tjänsterna för kunderna. Om reformen förverkligas, behövs det också en hel del ny kunskap och nya befattningar för att man ska klara av till exempel servicehandledningen, rådgivningen och avtalsfrågorna.

Det beaktas inte i reformen att minskningen av välfärds- och hälsoskillnaderna är en annan slags process i huvudstadsregionen än i det övriga landet med anledning av de särskilda utmaningarna i regionen. Reformen och de nya samarbetsstrukturerna gör det svårare att lyckas med detta. Aktörerna inom den tredje sektorn, såsom organisationer och föreningar som har en betydande roll i arbetet på att minska välfärds- och hälsoskillnader, blir dessutom dåligt beaktade i reformen. Den tredje sektorns roll och understöden till den förblir oklara i reformen.

Varken sättet hur reformen fortskrider eller tidtabellen främjar förutsättningarna för ett framgångsrikt genomförande av reformen med tanke på målen om en störningsfri tillgång till tjänster och smidiga servicekedjor. Planeringen borde ända från början gått ut på att man avancerar i etapper och utvecklar det nuvarande systemet i stället för att fullständigt omvälva social- och hälsovårdssystemet i hela landet. Reformen borde ha byggt på en flexibel process och evolution av det nuvarande systemet speciellt i fråga om Nyland.

De ursprungliga målen för reformen kan nås genom städernas eget utvecklingsarbete

Målen om mindre skillnader i hälsa och välfärd, jämlik tillgång till service och en behärskad kostnadsökning kommer inte att bli verklighet i den nuvarande reformmodellen. Ur perspektivet för städerna i huvudstadsregionen är den föreslagna landskapsförvaltningen skadlig för uppnåendet av målen.

Målen för reformen och stordriftsfördelarna har uppnåtts och kan uppnås i huvudstadsregionen som resultat av städernas egen serviceutveckling. Med tanke på befolkningsunderlaget har social- och hälsovårdstjänsterna i huvudstadsregionen ordnats framgångsrikt i städernas egen regi och i den specialiserade sjukvården genom en samkommun. De nuvarande social- och hälsovårdstjänsterna har aktivt byggts upp steg för steg på ett kontrollerat sätt och gjorts mer kostnadseffektiva, högkvalitativa och kundinriktade. Städernas gemensamma och egna verksamhetsmodeller, servicekedjor och innovationer äventyras i reformen, vilket betyder att det finns risk att kostnadsbesparingarna förloras.

Med beaktande av det ovanstående innebär genomförandet av reformen betydligt fler risker än att reformen inte genomförs. I stället för en och samma modell och tidtabell för hela landet bör de olika behoven beaktas.

Städerna i huvudstadsregionen anser tillsammans att lagstiftningshelheten inte kan godkännas i den föreslagna formen.

15.05.2018

Ärende/3

Verkställighet

Stadsstyrelsen konstaterar att den kommer att uppmana borgmästaren att lämna ett utlåtande till riksdagen tillsammans med de övriga stadsdirektörerna i huvudstadsregionen.

Föredragande

Stadsstyrelsen

Upplysningar

Sami Sarvilinna, specialplanerare, telefon: 310 36050
sami.sarvilinna(a)hel.fi

Sökande av ändring

Förbud mot sökande av ändring, beredning eller verkställighet

Beslutshistoria

Kaupunginhallitus 07.05.2018 § 275

HEL 2018-005042 T 00 01 06

Esitys

Kaupunginhallitus esitti kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Maakunta- ja sote-uudistuksella on paljon vahingollisia vaikutuksia kasvavien kaupunkien taloudelle, palveluille ja investointikyvyille, eikä se ota huomioon pääkaupunkiseudun erityispiirteitä. Helsingin, Espoon, Vantaan ja Kauniaisten kaupunginvaltuustot toteavat yhteisenä lausuntoaan, että eduskunnan käsiteltävänä oleva maakunta- ja sote-uudistus ei riittävästi toteuta sille asetettuja tavoitteita, eikä ehdotuskokonaisuuutta tule esitetyssä muodossa hyväksyä.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Sami Sarvilinna, kansliapäällikkö, puhelin: 310 36050
sami.sarvilinna(a)hel.fi

15.05.2018

MUUTOKSENHAKUOHJEET

1

MUUTOKSENHAKUKIELTO

Pöytäkirjan 95, 96 ja 97 §:t.

Tähän päätökseen ei saa hakea muutosta, koska päätös koskee asian valmistelua tai täytäntöönpanoa.

Sovellettava lainkohta: Kuntalaki 136 §

ANVISNINGAR FÖR SÖKANDE AV ÄNDRING

1

FÖRBUD MOT SÖKANDE AV ÄNDRING

95, 96 och 97 § i protokollet.

Ändring i beslutet får inte sökas eftersom beslutet gäller beredning eller verkställighet.

Tillämpat lagrum: 136 § i kommunallagen

15.05.2018

HELSINGIN KAUPUNGINVALTUUSTO
HELSINGFORS STADSFULLMÄKTIGE

Tuuli Kousa
puheenjohtaja
ordförande

Lauri Menna
pöytäkirjanpitäjä
protokollförare

Pöytäkirja tarkastettu
Protokollet justerat

Mika Ebeling

Sanna Vesikansa

Vesa Korkkula

Terhi Peltokorpi

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu.
Dokumentet är elektroniskt undertecknat.

15.05.2018

Pöytäkirja on pidetty nähtävänä yleisessä tietoverkossa osoitteessa www.hel.fi 24.05.2018.

Protokollet har hållits tillgängligt i det allmänna datanätet på adressen www.hel.fi 24.05.2018.

Lauri Menna
johtava asiantuntija
ledande sakkunnig

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginvaltuusto>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alvno

FI02012566